

RO

RO

RO

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 2.4.2009
COM(2009) 153 final

**RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI CĂTRE PARLAMENTUL
EUROPEAN**

**privind coexistența între culturile modificate genetic, agricultura convențională și
agricultura ecologică**

{SEC(2009) 408}

RAPORT AI COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN

privind coexistența între culturile modificate genetic, agricultura convențională și agricultura ecologică

1. INTRODUCERE

Coexistența între organismele modificate genetic (OMG-uri) și producția agricolă convențională și ecologică este direct legată de opțiunea concretă a consumatorilor și a producătorilor agricoli de a respecta preferințele individuale și oportunitățile economice, în conformitate cu cerințele legii privind etichetarea OMG-urilor. În conformitate cu Directiva 2001/18/CE privind diseminarea deliberată în mediu a organismelor modificate genetic¹, cu Regulamentul (CE) nr. 1829/2003 privind produsele alimentare și furajele modificate genetic² și cu Regulamentul (CE) nr. 1830/2003 privind trasabilitatea și etichetarea organismelor modificate genetic și trasabilitatea produselor destinate alimentației umane sau animale, produse din organisme modificate genetic³, OMG-urile, precum și produsele alimentare și furajele care conțin OMG-uri, constau din OMG-uri sau sunt obținute din OMG-uri trebuie etichetate corespunzător pentru a se garanta o alegere în cunoștință de cauză. Aceasta înseamnă că produsele pentru care este necesară etichetarea ca produse modificate genetic trebuie separate de produsele neetichetate.

Având în vedere că aspectele de mediu și sanitare ale culturilor modificate genetic sunt tratate integral în cursul procedurii de autorizare a acestora, problemele care trebuie abordate în contextul coexistenței se referă la măsurile tehnice de separare și la eventualele consecințe economice ale amestecării culturilor modificate genetic cu cele nemodificate genetic.

În conformitate cu articolul 26a din Directiva 2001/18/CE, statele membre pot lua măsurile naționale adecvate privind coexistența pentru a evita prezența accidentală a OMG-urilor în alte produse. Recomandarea 2003/556/CE privind orientările de dezvoltare a strategiilor naționale și a bunelor practici destinate asigurării coexistenței între culturile modificate genetic, agricultura convențională și agricultura ecologică⁴ este menită să ofere asistență statelor membre la elaborarea legislației naționale sau a altor strategii de coexistență.

În martie 2006, Comisia a adoptat un prim raport privind punerea în aplicare a măsurilor naționale privind coexistența între culturile modificate genetic, agricultura convențională și agricultura ecologică⁵.

La 22 mai 2006, Consiliul miniștrilor agriculturii a adoptat concluzii privind coexistența în care invită Comisia:

¹ JO L 106, 17.4.2001, p. 1, modificată prin Regulamentul (CE) nr. 1829/2003 și Regulamentul (CE) nr. 1830/2003.

² JO L 268, 18.10.2003, p. 1.

³ JO L 268, 18.10.2003, p. 24.

⁴ JO L 189, 29.7.2003, p. 36.

⁵ COM (2006) 104 final și Documentul de lucru al serviciilor Comisiei:
http://ec.europa.eu/agriculture/co-existence/sec313_en.pdf

- (1) să prezinte, cât mai repede posibil, praguri comunitare de etichetare a semințelor;
- (2) să identifice, în strânsă cooperare cu statele membre și cu părțile interesate, cele mai bune practici pentru măsurile tehnice de separare și, pe baza acestei activități, să elaboreze orientări pentru măsuri specifice în funcție de cultură;
- (3) să intensifice utilizarea COEX-NET⁶ pentru schimbul de informații referitoare la separarea culturilor și la măsurile privind responsabilitatea, inclusiv problemele transfrontaliere legate de coexistență și pentru discutarea soluțiilor la care se poate recurge în cazurile în care se constată astfel de probleme;
- (4) să exploreze împreună cu statele membre căi posibile de reducere a problemelor transfrontaliere care pot apărea în ceea ce privește coexistența;
- (5) să examineze soluții durabile, conforme cu legislația europeană, pentru zonele unde structurile agricole și condițiile de exploatare sunt de asemenea natură încât, pentru o cultură dată, este dificil să se realizeze coexistența la nivel de exploatare agricolă;
- (6) să consolideze cercetarea europeană privind coexistența pentru a acoperi lacunele actuale în ceea ce privește cunoștințele și pentru a pune la dispoziția statelor membre rezultatele obținute până acum;
- (7) să studieze diferitele sisteme naționale de răspundere civilă din punctul de vedere al aplicării acestora în cazul pagubelor economice provocate de amestecarea OMG-urilor în culturile nemodificate genetic, inclusiv în situațiile transfrontaliere; să examineze de asemenea, în acest context, sistemele specifice de compensare și de asigurări din statele membre;
- (8) să studieze în continuare, împreună cu statele membre, dacă ar trebui luate măsuri suplimentare în vederea stabilirii de principii comune privind coexistența.

Prezentul raport oferă un rezumat al acțiunilor întreprinse de Comisie ca urmare a mandatului conferit de concluziile Consiliului, precum și, pe baza informației primite de la statele membre, al stadiului de aplicare la nivel național și regional a măsurilor privind coexistența.

2. PRAGURILE COMUNITARE DE ETICHETARE A SEMINȚELOR

Directiva 2001/18/CE prevede că loturile de semințe pot fi dispensate de etichetare în cazul în care conțin, sub un anumit prag, urme de semințe modificate genetic a căror cultivare este autorizată în UE. În prezent Comisia realizează o evaluare a impactului în vederea stabilirii unor astfel de praguri sub care nu este necesară etichetarea pentru semințe, care va sta la baza unui viitor text legislativ al Comisiei. La elaborarea propunerii, Comisia va lua de asemenea în considerație concluziile Consiliului privind OMG-urile din 5 decembrie 2008, și anume că pragurile respective ar trebui stabilite la cele mai reduse niveluri posibil din punct de vedere practic, proporțional și funcțional pentru toți operatorii economici și că ar trebui să contribuie la garantarea libertății de alegere a producătorilor, consumatorilor atât de produse convenționale și ecologice, cât și de produse modificate genetic.

⁶ Grupul de lucru în rețea pentru schimbul și coordonarea de informații privind coexistența.

3. ORIENTĂRI REFERITOARE LA MĂSURILE PRIVIND COEXISTENȚA PE TIPURI DE CULTURI, LA PROBLEMELE TRANSFRONTALIERE ȘI LA REGIUNILE UNDE ESTE DIFICIL SĂ SE REALIZEZE COEXISTENȚA

Comisia a înființat Biroul european pentru coexistență (ECoB)⁷ care are ca obiectiv elaborarea unor documente privind cele mai bune practici, pe tipuri de culturi, pentru măsurile tehnice privind coexistența. De asemenea, ECoB va aborda căile posibile de reducere la minimum a eventualelor probleme transfrontaliere legate de coexistență și va elabora recomandări pentru zonele unde structurile agricole și condițiile de exploatare sunt de asemenea natură încât, pentru o cultură dată, este dificil să se realizeze coexistența la nivel de exploatare agricolă.

ECoB este alcătuit dintr-un secretariat și din grupuri de lucru tehnice pe culturi formate din experți ai statelor membre și ai părților interesate. Sunt consultate, în mod special, părțile interesate prin intermediul grupurilor consultative corespunzătoare înființate de Comisie.

Primul grup de lucru tehnic al ECoB se ocupă de elaborarea măsurilor tehnice privind coexistența în producția culturii de porumb. Se estimează că acesta va elabora, până în 2010, un document privind cele mai bune practici pentru producția culturii de porumb.

4. GRUPUL DE LUCRU ÎN REȚEA PENTRU SCHIMBUL ȘI COORDONAREA DE INFORMAȚII PRIVIND COEXISTENȚA (COEX-NET)

Scopul Grupului de lucru în rețea pentru schimbul și coordonarea de informații privind coexistența între culturile modificate genetic, culturile convenționale și culturile ecologice (COEX-NET) este de a facilita schimbul de informații între statele membre și Comisie privind coexistența. Au avut loc două reuniuni ale acestui grup în 2006, una în 2007 și una în 2008.

5. ACTIVITĂȚILE DE CERCETARE LA NIVEL COMUNITAR PRIVIND COEXISTENȚA

Al șaselea program-cadru pentru cercetare la nivel comunitar a sprijinit trei proiecte de cercetare legate de coexistență. Proiectul SIGMEA, care s-a încheiat în noiembrie 2008, a studiat fluxul genetic spațio-temporal de la OMG-urile din Europa atât în sistemele de producție a semințelor, cât și în sistemele de producție a culturilor pentru a determina măsuri adecvate privind coexistența. Proiectele TRANSCONTAINER și CO-EXTRA sunt încă în curs și se vor încheia în anul 2009.

În februarie 2006, Centrul comun de cercetare al Comisiei a publicat un raport⁸ care analizează necesitatea și fezabilitatea unor modificări ale practicilor agricole pentru a asigura coexistența.

⁷ <http://ecob.jrc.ec.europa.eu/>

⁸ <ftp://ftp.jrc.es/pub/EURdoc/eur22102en.pdf>

6. SISTEMLILE NAȚIONALE DE RĂSPUNDERE ȘI DE COMPENSARE PENTRU PAGUBELE PROVOCATE DE AMESTECUL CU OMG-URI

Amestecul cu OMG-uri poate duce la o devaluare a produselor nemodificate genetic și, prin urmare, la prejudicii economice pentru producătorii acestora. De exemplu, în conformitate cu legislația comunitară, poate să fie necesar ca produsul afectat să fie etichetat ca modificat genetic, ceea ce ar putea avea ca efect reducerea încasărilor pe piață.

Amestecul cu OMG poate avea, de asemenea, repercusiuni specifice pentru produsele ecologice. Regulamentul (CE) nr. 834/2007 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice⁹ prevede că produsele care, în urma amestecului cu OMG-uri, necesită etichetarea în conformitate cu legislația comunitară, nu mai pot fi comercializate cu o etichetă ecologică.

Răspunderea pentru eventualele pierderi economice provocate culturilor nemodificate genetic de amestecul cu OMG-uri este o problemă de drept civil, fiind deci de competența statelor membre. Un studiu¹⁰ realizat la cererea Comisiei a arătat că toate jurisdicțiile naționale oferă un minimum de protecție în cazul unor asemenea pierderi în condițiile obișnuite ale dreptului răspunderii civile. Majoritatea statelor membre nu au adaptat condițiile de aplicare a dreptului general al răspunderii civile la cazul specific al amestecului cu OMG-uri.

Cu toate acestea, există diferențe între sistemele generale de răspundere civilă din statele membre, care implică diferențe în modul în care ar urma să fie tratate și rezolvate eventualele plângeri legate de amestecul cu OMG-uri. De exemplu, în sistemele bazate pe vinovăție se cere dovada culpei sau a neglijenței pârâtului, în timp ce în sistemele bazate pe răspunderea obiectivă sentința nu depinde de o judecată de valoare a faptelor pârâtului. Unele state membre au introdus sistemul răspunderii obiective special pentru pierderile din cauza amestecului cu OMG-uri.

Mai mult, aproape toate sistemele juridice au reglementări specifice privind litigiile între vecini care se pot aplica și în cazul unei pagube economice ca urmare a amestecului cu OMG-uri.

Până în prezent în niciun stat membru nu au existat cauze care să ilustreze aplicarea efectivă de către tribunalele naționale a diferitelor reglementări existente.

În prezent, se pare că nu există pe piețele UE produse de asigurare care să acopere riscurile legate de amestecul cu OMG-uri. Cu toate acestea, în patru state membre, pentru cultivarea plantelor modificate genetic, legea cere sau poate să ceară, după o evaluare de la caz la caz, încheierea unei asigurări sau un alt tip de garanție financiară, pentru eventualitatea unor pagube economice.

Unele state membre au înființat fonduri de compensare pentru pierderile economice provocate de amestecul cu OMG-uri. Acolo unde în cadrul sistemului sunt definite condițiile pentru plata contribuțiilor, fondurile sunt finanțate printr-o taxă pentru cultivarea plantelor modificate genetic. Deoarece până în prezent nu a fost plătită nicio compensație din aceste fonduri, nu se poate evalua dacă taxele prelevate astfel permit evitarea atât a unei subalimentări a fondurilor și, prin urmare, a riscului ca anumite pierderi să nu fie total

⁹ JO L 189, 20.7.2007, p. 1.

¹⁰ http://ec.europa.eu/agriculture/analysis/external/burden/index_en.htm.

compensate, cât și a finanțării excesive care ar crea o sarcină economică inutilă pentru cultivarea de plante modificate genetic.

Până în prezent nu a fost raportată de statele membre nicio asigurare față de pierderile economice din cauza amestecului transfrontalier de OMG-uri. În general, problemele de jurisdicție în cauzele transfrontaliere sunt reglementate prin Regulamentul Roma II¹¹.

7. PREZENTARE DE ANSAMBLU A MĂSURILOR NAȚIONALE PRIVIND COEXISTENȚA

În prezent 15 state membre au adoptat legi specifice privind coexistența¹². Încă trei state membre au notificat Comisiei proiecte de lege. Comisia examinează compatibilitatea dintre măsurile naționale privind coexistența și piața internă în conformitate cu Directiva 98/34/CE referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul standardelor, reglementărilor tehnice și al normelor¹³.

Niciun stat membru nu a raportat abordarea coexistenței prin intermediul unor instrumente nelegislative, dar unele state membre nici nu iau în considerație dezvoltarea în viitorul apropiat a unui cadru de reglementare, deoarece consideră că este puțin probabil să realizeze pe teritoriul lor culturi de plante modificate genetic.

În unele state membre competențele în ceea ce privește coexistența se situează la nivel regional.

Având în vedere că în majoritatea statelor membre nu se cultivă plante modificate genetic, încă nu au fost implementate efectiv programe de monitorizare a aplicării și a eficacității legislației privind coexistența. Programele de monitorizare care există în unele state membre nu au dat la iveală rezultate negative în ceea ce privește nerespectarea normelor obligatorii privind coexistența sau etichetarea.

Niciun stat membru nu a semnalat că normele existente privind coexistența ar fi insuficiente pentru a garanta niveluri corespunzătoare de separare a culturilor modificate genetic de cele nemodificate genetic. Statele membre nu au menționat niciun caz în justiție legat de amestecarea culturilor de OMG-uri cu cele nemodificate genetic, dar a fost raportat un caz în apicultură.

În afara unor state membre care nu au început încă elaborarea unei abordări a coexistenței, toate statele membre au organizat consultări cu părțile interesate în vederea inițierii de măsuri privind coexistența.

7.1. Proceduri privind informarea, înregistrarea și formarea profesională

Prevederile naționale privind informarea autorităților publice, a părților terțe și a publicului larg cu privire la cultivarea plantelor modificate genetic prezintă diferențe de detaliu. În unele state membre, pentru cultivarea plantelor modificate genetic, este obligatorie o procedură de aprobare de la caz la caz, în timp ce în altele fermierii au numai obligația de a informa

¹¹ Regulamentul (CE) nr. 864/ 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale („Roma II”) JO L 199, 31.7.2007, p. 40.

¹² AT, BE, CZ, DE, DK, FR, HU, LT, LU, LV, NL, PT, RO, SE, SK.

¹³ JO L 204, 21.7.1998, p. 37. Proiectele de măsuri pot fi obținute dintr-o bază de date publică la: <http://ec.europa.eu/enterprise/tris/pisa/app/search/>

autoritățile competente cu privire la cultivarea plantelor modificate genetic. Un stat membru nu impune agricultorilor înregistrarea individuală a culturilor de plante modificate genetic.

În majoritatea statelor membre, cultivatorii de plante modificate genetic au obligația de a informa vecinii din imediata apropiere, operatorii cu care utilizează echipamente agricole în comun, proprietarii terenurilor pe care intenționează să realizeze astfel de culturi și, în trei state membre, apicultorii dintr-un anumit perimetru în jurul terenului cultivat cu plante modificate genetic.

În general, publicul este informat despre cultivarea plantelor modificate genetic prin intermediul unui registru public care poate conține informații cuprinzătoare despre parcelele cultivate, inclusiv datele personale ale cultivatorilor și localizarea exactă a parcelelor, sau numai informații la nivel general, cum ar fi suprafața totală cultivată într-o regiune sau în zona unei autorități locale.

În unele state membre, distribuitorii de semințe au obligația de a raporta cantitatea de semințe de plante modificate genetic vândută și/sau de a informa fermierii despre normele existente privind coexistența. Operatorii care se ocupă de transportul, depozitarea și ambalarea plantelor modificate genetic sunt uneori obligați să se înregistreze.

Unele state membre impun cultivatorilor de plante modificate genetic să urmeze formări profesionale obligatorii sau să demonstreze deținerea de cunoștințe suficiente în vederea aplicării măsurilor necesare privind separarea.

7.2. Măsurile tehnice de separare

Majoritatea statelor membre au conceput măsurile privind coexistența în așa fel încât să prevină depășirea pragului de etichetare pentru OMG-urile din alimente și furaje stabilit la un nivel de 0,9%. Cu toate acestea, unele state membre au menționat că fac eforturi să reducă nivelurile amestecului cu OMG cât mai mult posibil. Unele state membre iau în considerație posibilitatea de a impune, în viitor, praguri pentru semințe cu valori diferite de zero, ceea ce limitează riscul amestecării cu elemente din alte surse, care nu sunt semințe, și necesită măsuri mai stricte de separare pe teren.

Douăsprezece state membre au adoptat măsuri de separare pentru un tip de cultură cel puțin. Separarea în spațiu se bazează în general pe distanțe de izolare între terenurile cultivate cu plante modificate genetic și terenurile învecinate care sunt cultivate cu plante nemodificate genetic compatibile sexual. Uneori, distanțele de izolare pot fi înlocuite parțial sau total cu zone tampon între terenuri cu plante modificate genetic și terenuri cu plante nemodificate genetic unde sunt cultivate plante nemodificate genetic compatibile sexual care sunt recoltate și tratate ca plante modificate genetic. În alte state membre, zonele tampon constituie elemente suplimentare obligatorii pe lângă distanțele de izolare. Două state membre permit utilizarea eventuală a unor perioade diferite de înflorire.

Unele state membre impun consultarea obligatorie a vecinilor și, în anumite cazuri, acordul scris al acestora în ceea ce privește cultivarea plantelor modificate genetic în cazul în care terenul lor este utilizat pentru implementarea distanțelor de izolare.

Plantele care au făcut până în prezent obiectul unor măsuri naționale de separare sunt porumbul și, în unele state membre, cartoful, sfecla de zahăr, sfecla furajeră, grâul și rapița cu semințe oleaginoase.

În șase state membre măsurile de separare între terenurile cultivate cu plante modificate genetic și terenurile ecologice sunt mai stricte în comparație cu cele aplicate în cazul separării terenurilor cultivate cu plante modificate genetic de terenurile convenționale. În alte șase state membre, se aplică măsuri de separare identice. Unele state membre definesc măsuri de separare diferite privind terenurile utilizate pentru producția de semințe.

Măsurile de separare variază de la un stat membru la altul: de exemplu, distanțele de izolare pentru cultura de porumb sunt de 25 m-600 m față de porumbul convențional și de 50 m-600 m față de porumbul ecologic.

Un stat membru impune cultivatorilor de plante modificate genetic să respecte distanțele de izolare față de siturile stabilite pentru apicultură.

În toate statele membre, măsurile de separare trebuie aplicate de către agricultorii care cultivă plante modificate genetic și de către operatorii care se ocupă de semințe modificate genetic sau de recoltarea de plante modificate genetic. Cultivatorii de plante nemodificate genetic din vecinătate sunt obligați să asume o parte din răspundere numai în cazul în care acceptă din proprie inițiativă să participe la aplicarea măsurilor de separare. În ceea ce privește coexistența în producția de semințe, în unele state membre răspunderea le revine producătorilor de semințe, iar în altele, cultivatorilor de plante modificate genetic.

Unele state membre permit operatorilor să se pună de acord între ei pentru a nu implementa măsurile de separare între terenurile pe care le dețin, în timp ce în alte state membre separarea este obligatorie în toate cazurile.

Unele state membre reglementează separarea în cursul anumitor operațiuni agricole specifice (de exemplu, însămânțarea, recoltarea, operațiunile de după recoltare, transportul, depozitarea), în timp ce altele iau în considerație numai separarea față de terenurile învecinate.

7.3. Restricții privind cultivarea plantelor modificate genetic

Multe state membre impun proceduri specifice pentru cultivarea plantelor modificate genetic în zonele protejate din punct de vedere ecologic (de exemplu zonele Natura 2000) sau o interdic. Aceste măsuri nu privesc coexistența și trebuie evaluate în raport cu legislația comunitară existentă.

Chiar dacă unele state membre prevăd posibilitatea definirii unor regiuni în care cultivarea plantelor modificate genetic ar putea fi interzisă din motive socio-economice, încă nu s-au stabilit astfel de regiuni. Stabilirea unor astfel de regiuni ar trebui notificată Comisiei. În lipsa unei notificări, măsurile pot să nu fie aplicabile și, prin urmare, să nu aibă titlu executoriu pentru persoanele fizice. Anumite regiuni din unele state membre s-au declarat „zone fără OMG”, dar asemenea declarații sunt de natură politică și nu constituie interdicții din punct de vedere juridic.

Unele state membre prevăd posibilitatea definirii unor regiuni unde, pe baza unor decizii luate de comun acord de toți fermierii din zonă, pot fi cultivate numai varietăți modificate genetic sau, alternativ, numai varietăți nemodificate genetic, dintr-o cultură dată.

Patru state membre interzic cultivarea porumbului modificat genetic MON810 în temeiul măsurilor de salvagardare prevăzute de legislația UE în cazul unor noi dovezi științifice legate de evaluarea siguranței OMG-urilor. În aceste state membre, nu este în prezent posibilă

cultivarea plantelor modificate genetic, având în vedere că MON810 este pentru moment unica plantă modificată genetic disponibilă pentru cultivare comercială în UE. Aceste măsuri nu au legătură cu coexistența și sunt abordate în conformitate cu procedura prevăzută de legislația UE.

7.4. Dispoziții administrative

Majoritatea statelor membre care au adoptat legi privind coexistența au introdus norme de aplicare și monitorizarea măsurilor privind coexistența. Cu toate acestea, aplicarea practică a procedurilor a început numai în acele state membre unde se cultivă în prezent plante modificate genetic.

În unele state membre, dar nu în toate, se pedepsește nerespectarea legislației privind coexistența.

7.5. Experiența comercială în cazul culturii de porumb modificat genetic

Singura plantă modificată genetic cultivată în prezent în UE este porumbul modificat genetic MON810, rezistent față de atacurile anumitor dăunători lepidopteri. În 2008, potrivit informațiilor furnizate de statele membre, MON810 a fost cultivat în șase state membre (CZ, DE, ES, PT, RO, SK) pe o suprafață de cultură de aproximativ 100 000 de hectare, ceea ce înseamnă 1,2% din totalul suprafețelor cultivate cu porumb în acel an în UE27. Cu toate acestea, în anumite state membre, culturile de porumb modificat genetic reprezintă o proporție mai mare din producția de porumb (de exemplu, mai mult de 20% în ES).

În general, statele membre consideră că legislația națională proprie privind coexistența nu are un impact puternic asupra introducerii de către agricultori a culturilor de plante modificate genetic, dar această problemă ar trebui studiată mai atent. În general, există tendința de extindere a suprafețelor cultivate în șapte dintre statele membre menționate anterior, dintre care cinci au stabilit norme obligatorii privind coexistența.

7.6. Aspecte transfrontaliere

Până în prezent, numai câteva state membre au început colaborarea cu alte state membre pentru a elabora măsuri de reglementare a problemelor legate de coexistența transfrontalieră. Nu au existat cazuri dovedite de amestec cu OMG-uri peste frontiere.

7.7. Activitățile de cercetare la nivel național privind coexistența

Multe state membre au raportat activități naționale de cercetare pe baza cărora să continue elaborarea de măsuri privind coexistența. În treisprezece state membre sunt încă în curs activități de cercetare în acest domeniu.

8. CONCLUZII

Din 2006, statele membre au făcut progrese importante în ceea ce privește elaborarea legislației privind coexistența. Dezvoltarea cadrului legislativ a fost însoțită de o extindere moderată a suprafețelor de cultură implicând producții modificate genetic. Cu toate acestea, producția de plante modificate genetic este încă o producție de nișă în UE, având în vedere că în prezent numai un singur produs modificat genetic este utilizat comercial, iar cultivarea acestuia se realizează la scară foarte redusă.

Cu toate că în ansamblul societății are loc o polemică privind cultivarea plantelor modificate genetic în UE, nu există indicii vizibile că ar fi existat dificultăți de ordin practic în ceea ce privește introducerea culturilor modificate genetic în agricultura UE. Această estimare se bazează însă pe experiența comercială limitată dobândită până în prezent. Numai unele regiuni din câteva state membre au o experiență practică mai largă ca urmare a culturilor realizate pe parcursul mai multor ani.

Nu s-au raportat pierderi economice din cauza nerespectării normelor naționale privind coexistența sau din cauză că normele respective nu ar asigura niveluri corespunzătoare de separare a producției de plante modificate genetic de producția de plante nemodificate genetic. Programele de monitorizare instituite de statele membre nu au dat încă la iveală nicio deficiență în normele existente.

Metodele de abordare a coexistenței în diversele state membre diferă în ceea ce privește procedurile administrative și măsurile tehnice de separare. Cu toate acestea, nu există dovezi evidente că diferențele în ceea ce privește cadrul legislativ constituie un factor determinant în opțiunea agricultorilor de a cultiva sau nu plante modificate genetic. Alte aspecte care par să joace un rol cel puțin la fel de important sunt existența unor dezechilibre comerciale adecvate pentru produsele modificate genetic, variațiile regionale în ceea ce privește posibilele avantaje sau dezavantaje ale culturilor modificate genetic față de contraponderea lor convențională sau ecologică, precum și factori sociali cum ar fi disputele între vecini și distrugerea de câmpuri. Distribuția spațială eterogenă a culturilor de OMG-uri chiar în interiorul statelor membre cu sisteme de coexistență identice demonstrează importanța acestor aspecte.

Diferențele constatate în ceea ce privește măsurile naționale pot fi atribuite, cel puțin într-o anumită măsură, variației regionale a factorilor agronomici, climatici și a altor factori care determină apariția riscului de amestecare a organismelor modificate genetic cu alte culturi. Este nevoie de mai multă experiență pentru a evalua complet eficiența măsurilor naționale privind coexistența. Biroul european pentru coexistență va elabora linii directoare în acest sens.

Cu toate că diferențele de abordare a coexistenței între state membre vecine pot crea probleme transfrontaliere, astfel de dificultăți nu au fost observate în practică. Prin urmare, pentru moment se pare că nu este nevoie să se elaboreze măsuri specifice privind aspectele transfrontaliere legate de coexistență.

Comisia nu consideră oportun să inițieze elaborarea unor instrumente juridice comunitare care s-ar putea suprapune cu prevederile naționale privind răspunderea în cazul pierderilor cauzate de amestecul cu OMG-uri. Așa cum s-a explicat anterior, în esență, diversitatea constatată în această privință este urmarea diferențelor existente la nivelul sistemelor naționale de răspundere și de compensare, diferențe care se aplică și în cazul altor activități economice. Aceste diferențe nu au dus încă la necesitatea unei armonizări. Mai mult, jurisdicțiile diferite ale statelor membre au dezvoltat culturi specifice în ceea ce privește plângerile și compensările. Elaborarea unor norme uniforme pentru cazul limitat al amestecului cu organisme modificate genetic poate duce la aplicarea paralelă, în același stat membru, a unor sisteme de drept diferite în privința răspunderii civile.

Având în vedere că nu par să existe soluții de asigurare față de astfel de pagube, statele membre sunt încurajate să analizeze măsurile care să permită facilitarea dezvoltării de către asigurători a unor produse adecvate.

În multe state membre se desfășoară încă activități de cercetare privind diferite aspecte ale coexistenței, ceea ce dovedește că este necesar să se continue dezvoltarea bazei de cunoștințe despre coexistență. Pe termen mediu sunt necesare noi activități de cercetare pentru a aborda problema separării lanțurilor de producție de organisme modificate genetic și de organisme nemodificate genetic dincolo de limitele exploatației agricole.

O evaluare a celui mai bun mod de a aborda coexistența trebuie să țină seama de experiența comercială a statelor membre. În cadrul acesteia trebuie realizată o evaluare serioasă a eficacității și a eficienței măsurilor adoptate, precum și o analiză a impactului măsurilor naționale asupra competitivității agricultorilor și a libertății de opțiune a agricultorilor, precum și a consumatorilor. În momentul de față nimic nu indică necesitatea abaterii de la abordarea coexistenței bazate pe principiul subsidiarității și a accentuării armonizării în acest domeniu.

Comisia consideră că este necesar să întreprindă următoarele acțiuni în ceea ce privește coexistența:

- Comisia va încheia cât mai curând o evaluare a impactului economic al stabilirii în viitor a unor eventuale praguri pentru semințe. Pe baza acestei evaluări, Comisia va propune acțiuni legislative în consecință.
- Comisia va continua activitatea COEX-NET pentru a promova un schimb de informații cu statele membre, legat de experiența practică, de cercetare și de monitorizarea rezultatelor în domeniul coexistenței.
- Împreună cu statele membre și după consultarea grupurilor importante de părți interesate, Comisia va elabora orientări tehnice referitoare la măsurile privind coexistența pe tipuri de culturi, prin Biroul european pentru coexistență.
- În cadrul programului-cadru pentru cercetare la nivel comunitar, Comisia va sprijini continuarea cercetărilor bazate pe nevoi bine definite, identificate în cadrul inițiativelor în curs sau viitoare.
- În 2012, pe baza informațiilor primite de la statele membre, Comisia va prezenta un raport privind situația coexistenței în statele membre